

Põlula haridus- ja kultuuriselts püüab koolielu mõnusamaks muuta

2004. aastal löid Põlula kooli hoolekogu juht Raivo Kens ja kooli direktor Priit Freienthal MTÜ Põlula haridus- ja kultuuriselts, mille eesmärgiks on eelkõige koolielu mõnusamaks muuta. Selleks on tehtud endisest kartulipõllust dendraarium ning rajatud vana staadioni asemele korralik spordiplats.

“Meil tekkis kaks ideed: maksta lastele ja õpetajatele motiveerimiseks ning akadeemilise hariduse väärtustamiseks stipendiume ning leida võimalusi kooli jaoks midagi ära teha,” meenutab MTÜ asutajaliige ja idee autor Raivo Kens, kelle sõnul on nende põhikirja kirjutatud sisse ka külaelu arendamine, ehkki seni on nende projektid seotud kõik kooliga, mis on ka väikese Põlula küla süda.

2004. aasta märtsis loodud MTÜ maksis esimesed stipendiumid õpilaste motiveerimiseks juba sama aasta kevadel ja on seda teinud igal aastal. “Oleme igal aastal vahendeid leidnud ning nii palju meil jaksu on, et ka selle kooliaasta lõpus maksta,” tunnistab Kens.

On olnud aastaid, kus stipendiumifondi suurendavad kohalike ettevõtjate annetused, aga on aastaid, kus premeerimisraha tuleb otseselt MTÜ liikmete taskust.

Igal kevadel antakse välja kolm-neli 1000kroonist stipendiumi. “Eraldi stipendium on igale vanuseastmele,” kinnitab Priit Freienthal.

Spordiväljak tegi läbi uuenduskuuri

Suurim asi, millega mitetuletundusühing seni hakkama on saanud, on kooli vana staadioni uuendamine. “Pigem on see spordiväljak kui staadion. Staadionile oleks meil vaja läinud ehitusprojekti ning sellel on nõuded karmimad. Meil on spordiväljak,” selgitab Kens, kelle sõnul ei rajatud spor-

diväljakut tühjale kohale - samal kohal koolist veidi eemal metsatukas mäe otsas oli samuti sportimiseks mõeldud plats, kus sai kaudust hüpata, joosta ja jalgpalli mängida.

Pärast uuenduskuuri saab spordiväljakul lisaks mängida võrkpalli, seal on heiteala ning võimlemislinnak, kus saab teha erinevaid harjutusi.

Kokku läks see maksuma veidi üle 900 000 krooni ning ehitamist toetas PRIA. “Süsteem on selline, et ehitus saab valmis, firma tahab selle eest raha ning alles arve alusel saad sa summad tagasi. Võtsime nelja mehe käendusega maaelu edendamise sihtasutusest laenu,” räägib Kens, kelle sõnul läks kõik õnneks ladusalt ning ükski seltsi liige oma maja müüki panema ei pidanud. “Aga väike närvikõdi oli küll. Õnneks maksis vald meile taotluse alusel välja ka intressikulud ja kõik lahenes hästi,” meenutab Freienthal.

Tasu ettevõtetud töö eest on aga juba käes: terve suve pidasid põhikoolist välja kasvanud lapsed siin jalgpallitreeninguid ning lõpuks korraldasid ise veel ka küladevahelise jalgpalliturniiri, kuhu käidi enam kui kümne kilomeetri kauguselt mängimas. “See näitas, et oleme teinud õige asja, mis leiab ka kasutust,” on direktor rahul. Seda enam, et Põlulas endas võib lapsed ühe käe sõrmedel üles lugeda ning põhikasutajad on hoopis Ulvisti ja Kabalast, millest esimene on 15 minutise jalutuskäigu kaugusel ning teine kümme-kond kilomeetrit eemal.

Saab aia ümber

Kuna spordiplatsi vastu tunnevad huvi mitte ainult kohalikud noored, vaid ka metsloomad, kratsib selts praegu kukalt ning otsib võimalust spordiväljakule aed ümber saada. “Kitse- ja põdrajalgi nägin esimest korda sel aastal. Nemad suurt kahju ei tee - näksivad kraavipervest võsa ja rohtu -, aga metssead on kraavikallast kõvasti tuhinnud ja ka jalgpalliväljakut uudistamas käinud,” kurdab Põlula koolijuht.

Aia tegemine ongi haridus- ja kultuuriseltsi järgmine suurem ülesanne. Kui see valmis saab, hakatakse otsima võimalusi uue laululava ehitamiseks.

Vana laululava kauaaegsel jaanituleplatsil, kust valla suvepeod alles hiljuti Ulvi üle koliti, lammutati vana, oma elu ära elanud kõlakoda maha ning nüüd unistatakse uuest. “Kui teeksime samasuguse laululava nagu eelmine oli, läheks see maksuma 150 000 krooni,” kinnitab Freienthal. Aga kuna sellele lisaks tahetakse laululava juurde saada ka ruumid õuesõppe korraldamiseks, kasvab summa veidi suuremaks.

Direktori sõnul on kooli õpetajad käinud läbi õuesõppe kursused ning on kooli juurde teinud õuesõpperaja koos ankeetidega. “Kui meil oleks selleks eraldi klassiruum, siis saaks õuesõpet pidada ka vihmaste ilmadega,” põhjendab Kens vajadust sellise ruumi järele.

Samuti on mõlemad mehed veendunud, et kuigi valla jaanituli Põlulast ära koliti, on laululava siia vaja. “Kasvõi laste laulupidude jaoks, mis meil naaberkoolidega külakorda käivad,” tõdes Kens. Neli piirkonna

Dendropargi avamine.

väikekooli - Vasta, Uhtna, Põlula, Sonda ja Sõmeru - on teinud oma väikese liidu ning korraldavad igal aastal laulupidu, mis ühest omavalitsusest teise rändab. “Sellel aastal oli laulupidu just meil ning kasutasime selleks endise laululava betoonalust, kuhu ehitasime ajutised kõrgendused,” selgitab Freienthal.

Samm-sammult koolile lähemale

“Oleme teinud plaani, et hakkame ülevalt spordiväljaku juurest sammhaaval korraastustöödega koolile lähemale tulema,” kinnitab Kens, kelle sõnul oleks selle plaani kohaselt järgmine samm just jaanituleplatsi korraastamine ja laululava ehitamine. Kohaliku omaalgatuse programmi toetusega ehitatud uus külakiik seal juba on.

Edasi peaks minema vana viinavabriku varemete ning selle ees asuvate tiikide kallale. “Kogu see ümbrus koos Keldrimäe nõlvaga tuleks korda teha,” arwab Kens. Vana viinavabrikust on alles küll ainult varemed, kuid korsten on püsti ning selle otsas suur kurepesa.

“Siis olekski järgmiseks sammuks kooli ümbruse haljastamine,” selgitab Kens, kelle sõnul on neil haljastusprojekti juba olemas. “Kui tahtmist on, siis tegevust jätkub meile siin veel väga kauaks. Seda enam, et kooli krundi suurus on üle 14 hektari.”

Kool on jõudumööda oma vahenditest juba ka vanu puid maha lõiganud, et mõisahoones asuvale koolile vaateid avada. Selleks et kogu kooli ümbruse vana park korda teha ning uuendada, on vaja ligikaudu 300 000 krooni. “Praegu me pole veel rahastamisallikat sellele

Vanast kartulipõllust sai dendropark, kus ei aeta taga mitte liigirohkust, vaid pannakse kasvama ainult Eestis looduslikult kasvavaid puuliike. Puuliike tutvustab Ilmar Järg, kes on ka seal olevate tutvustavate tekstide autor.

leidnud,” räägib Kens.

Kunagi oli Põlula mõisa-hoone ümbruse park looduskaitses all. “Aga siis, investeerimise käigus, võeti see kaitse alt ära, kuna seal pole säilinud piisavalt palju puuliike,” selgitab Freienthal.

Dendroparki, mida võib nimetada ka omamoodi hiieparkiks, istutatakse ainult kohalikke puuliike: mändi, kaske, tamme, pärna, pihlakat ja kuuske. Oma puu võib siia istutada, kes soovib. Nii on näiteks siin ajalooklassi avamise puu, aga ka puu, mis istutati nende laste auks, kes Põlulast viimasele tantsu- ja laulupeole pääsesid - nende nimed on kapslis puujuurte all peidus.

Kartulipõllust dendropark

Küll on selts jõudumööda kooli lähiümbrustki korraastanud. Näiteks lõhuti maha kooli akna all aastaid seisnud vana soojak ning tassis minema selle sees olnud ehitussodi. “See seisis meil siin akna all sellest ajast kui koolihoonet renoveeriti,” tunnistab direktor.

Uue välismuse on saanud ka kunagi kartulipõlluna kasutusel olnud ala, kuhu rajati dendropark. “Tegelikkult alustas selle tegemist

kooli kauaaegne direktor Ilmar Järg. Meie lihtsalt aitasime kaasa,” tõdeb Kens.

Dendroparki, mida võib nimetada ka omamoodi hiieparkiks, istutatakse ainult kohalikke puuliike: mändi, kaske, tamme, pärna, pihlakat ja kuuske. Oma puu võib siia istutada, kes soovib. Nii on näiteks siin ajalooklassi avamise puu, aga ka puu, mis istutati nende laste auks, kes Põlulast viimasele tantsu- ja laulupeole pääsesid - nende nimed on kapslis puujuurte all peidus.

Dendroparki juures on ka infotahvel, kus kõikidest pargis olevatest puuliikidest on lõigatud kild, selle peal on Ilmar Järgi koostatud tekst puu tähendusest ning juurde põletatud iseloomustav puuleht. Infotahvel avati koos dendropargiga.

MTÜ Põlula haridus- ja kultuuriselts suurimaks tööks oli ligi miljon krooni maksuma läinud spordiväljaku ehitamine kooli lastele.